

Jornal polonez „LUD” publica se a noite terças e sextas feiras Curitiba, 21 de maio 1937

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Żerek
Wydawca i redaktor: Książka Jan Falka
Adres: Curitiba — Av. Dr. Jaime Reis, 555
Adres dla listów zwykłych i pieniężnych: Redação «Lud», C. P. 155, Curitiba — Paraná — Brasil.
Adres telegraficzny: Redação «Lud» Curitiba.

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt kościelnych):
od 8 — 11 godz. rano i od 1 — 5 godz. po południu.
Telefon: 1493

W Brazylii 15000 płatna z góry; półrocznie 8000; w Argentynie 6 pezów; w Polsce rocznie 14 zł. (P. K. O. Nr. 197311, Warszawa); w Ameryce Środkowej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezów urugwijskie.

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
Do 3 cm szerokości przez 1 lam do 3 razy 58000
Od 3 do 4 — „ „ „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 8300
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Ogłoszenia w tekście według umowy. Od nekrologów: 4 cm szerokości przez 1 lam 38000

CENA NUMERU 300 rejsów.
W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piekarska, Kubia, Floreckiego i Bombnowskiego
W S. Paulo: w kioskach koło poczty głównej, przed Katedrą, na dworcu Luz, Sorocabana i Braz.
W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulesza - Filho, Rua do Parque 507.

Gustaw Lawina

Manewry hiszpańskie i ich rezultaty

(Korespondencja własna «Luda»)

Wenecja, w kwietniu 1937 roku. W oczekiwaniu na urzędowy komunikat rozmów weneckich Schuschnig — Mussolini postanowiłem zająć się zebraniem materiału informacyjnego, dotyczącego manewrów hiszpańskich, biorąc pod uwagę fakt, że do Wenecji przybyło kilkudziesięciu wybitnych dziennikarzy angielskich, amerykańskich, francuskich, niemieckich i innych narodowości, dziennikarzy, którzy przybyli tu zdaleka i zbliska i rozporządzają ciekawym materiałem, dotyczącym wojny w Hiszpanii.

Wojna hiszpańska, słusznie została nazwana «manewrami hiszpańskimi», albowiem najmniej biją się tam Hiszpanie, a najwięcej jest broni i wszelkiego uzbrojenia z marką zagraniczną, albowiem wszystkie niemal sztaby jeneralne wykorzystują teren hiszpański dla pozycjonowania obserwacji i prób własnego i cudzego sprzętu wojennego.

Siedząc w kawiarni na Piazza San Marco w towarzystwie kilku dziennikarzy angielskich i amerykańskich gawędzimy o Hiszpanii:

— Najwięcej w Hiszpanii dostał Hitler! — powiada mi jeden z kolegów angielskich.

— Dlaczego? — rzucam ciekawe pytanie.

— Dlatego, że okazało się w ogniu, iż całe pokryjomy uzbrojenia niemieckie są fatalne. Poza artylerią przeciwlotniczą Niemcy są źle dobrojeni. Zdawało im się, że jak będą się zbroili częściami składanymi t. j. lufę wykonają u Kruppa, kotła w Hamburgu, maszynierię w Hannoverze i później wszystko razem złożą w Berlinie, to będzie dobrze pasowało. Pasowało może i dobrze, ale ta składkowa robota w ogniu okazała się zerem. To właśnie jest przyczyna, że Adolf Hitler zwinął dudy w miech i mniej pobrzkuje szabelką.

— Złożyły się na to i inne przyczyny, przeważa kolegą Amerykanin — a przede wszystkim te, że Wielka Brytania stanęła ramieniem przy ramieniu z Francją, że uzbrojenia angielskie oszołomyły wszystkich pobrzękujących szabelką, że państwa Skandynawskie stanęły wraz ze Stanami Zjednoczonymi wyraźnie po stronie państw demokratycznych no i uzbrojeniu po zęby swym uzbrojeniem nie wytrzymają w wysięgu zbrojeń i w technice wojennej.

— Czyżby państwa uzbrojone nie wytrzymały w technice zbrojeniowej? — zadałem ze swej strony pytanie.

— Oczywiście! Dowodem tego najlepszym są manewry hiszpańskie, gdzie ukazało się, że uzbrojenie, jakim rozporządza jen. Franco jest gorsze od armii republikańskiej, gdyż pokazało się w walkach, że małe tanki, t. zw. kieszonkowe jen. Franco obcego pochodzenia łamią się w

ogniu ciężkich tanków rosyjskich, czy francuskich, które swym ciężarem, ogniem artylerii i zwinnością kruszą przeciwnika.

— A żołnierze? — rzucił ktoś inny pytanie.

— Żołnierze?! zależy jacy. Po jednej i po drugiej stronie biją się cudzoziemcy. I muszę powiedzieć, że gdyby międzynarodowe brygady miały takich oficerów, jak ma Franco, to republikańskie wygraliby bezwzględnie ze swym żołnierzem cudzoziemskim.

— A żołnierze Franca?

— Pierwszorządne są pułki Legii cudzoziemskiej t. zw. «tercio». To są lwy i w całym tego słowa znaczeniu lwy. Co się tyczy Marokańczyków — to ci nie wytrzymują klimatu, a «falanga» jeszcze niema wyćwiczonych ludzi, choć materiał bojowy jest pierwszorzędny.

— A inni?

— Inni dostali w skórę pod Guadajahara i siedzą spokojnie.

— To więc wszystko razem sprawiło, że nasilenie wojenne Hitlera i innych znaczenie osłabło i muszą szukać porozumienia, albowiem wiedzą dobrze, iż wpręgą się w wojnę może być tragiczne, opowiada Anglik.

— W każdym razie jeszcze będziemy mieli niespodzianki ze

strony Hitlera — dodaje Amerykanin.

— Jakież?

— Według naszych informacji Hitler w najbliższym czasie urządzi niespodziewane jeneralną mobilizację i postawi Anglii oraz Francji ultimatum: albo kolonnie, albo wolną rękę na wschodzie Europy!

— Czy to nie straszak zbyt jawny?

— W każdym razie można dziś jedno powiedzieć, że dyplomacja niemiecka w tym kierunku pracuje już tak w Waszyngtonie, jak i w Londynie t. j. przygotowuje teren do tego, że Niemcy uspokoją się gdy będą mieć wolną rękę na Wschodzie.

— Wiele pomoże im do tego obecna robota komunistyczna we Francji — zauważył ktoś trzeci.

— Istotnie! Wszyscy nieprzyjaciele Francji pracują w tym kierunku, aby wywołać rewolucję socjalną, a przy tej okazji powalić Francuzów.

— Miał się tylko w psychologii Francuza, gdyż niewiedzą o tym, że Francuz nie lubi wojny, ale gdy się raz na nią zdecyduje staje się najlepszym pod słońcem żołnierzem.

— A zatem, jakże wnioski wyciągają koleśdzy z manewrów hiszpańskich? — rzuciłem pytanie.

— Wnioski pewne, że jeżeli Hitler będzie czynił ugłaskany, wojna jest oddalona przynajmniej na 2—3 lata. Jeżeli Hitler nie będzie ugłaskany — wojna wybuchnąć musi, gdyż inaczej Adolf Hitler będzie miał u siebie rewolucję socjalną. Niemcy znajdują się na progu bankrutwa.

Wiadomości z Polski

(Specjalna służba informacyjna — poczta lotnicza)

ŁADUNEK POLSKIEGO WĘGLA ZATONAŁ

W dniu 9-go maja w pobliżu wyspy Bornholm na Bałtyku zderzył się wskutek mgły, grecki statek «Aegeus» wiozący węgiel z Gdyni do Argentyny z amerykańskim parowcem «Nassaba», zdążającym z ładunkiem rudy do portu gdyńskiego. «Aegeus», mając rozpruty bok poniżej linii za-

Eksport polskiego węgla

Według danych tymczasowych, wywóz węgla kamiennego z Polski w kwietniu r. b. wyniósł 921 tysięcy ton, przewyższając eksport w kwietniu roku ubiegłego o przeszło 48 proc. Tegoroczny eksport kwietniowy jest największy z dotąd notowanych w analogicznych miesiącach lat ubiegłych.

Na szczególne podkreślenie zasługuje poważny wzrost wywozu węgla na rynki pozaeuropejskie, które zaczynają odgrywać rolę niepoważną. Wyeksportowano między innymi 18 tysięcy ton do Argentyny, 5 tys. ton do Brazylii, 15 tys. ton do Algieru i tak dalej.

Dodatkiem zjawiskiem jest również wzrost do rekordowego poziomu przeszło 100 tysięcy ton węgla okrętowego.

Delegacja polska w Londynie

W niedzielę 9-go maja przybyła do Londynu delegacja polska na uroczystości koronacyjne z min. Józefem Beckiem na czele. W skład delegacji wchodzi poza tym kontradmirał Unrug i min. Michał Mościcki.

Delegację polską powitał na dworcu Victoria imieniem króla Jerzego wuj króla książę Artur Connaught. W przeddzień koronacji delegacja polska wzięła udział

w szeregach przyłąc a między innymi w wielkim bankiecie wydanym przez króla i królową w pałacu Buckingham.

Minister Beck, odziany w mundur galowy pułkownika artylerii konnej prowadził do stołu kuzynkę króla Jerzego, Lady Patrycję Ramsay, córkę ks. Connaught i obok niej zajmował miejsce przy królewskim stole.

Związki lekarzy i adwokatów polskich ograniczają ilość żydów

W niedzielę dnia 9-go maja Z zagadnieniem tym przyjęta obradowały w Warszawie dwa uchwała łączy sprawę odpowiedniego unormowania dostępu młodzieży polskiej i żydowskiej na wydziały prawne uniwersytetów. Jako podstawa do normowania do piwy do adwokatów winna być przyjęta zasada, że liczebność adwokatów Żydów nie może być przekraczać procentowego stosunku ludności żydowskiej do ogółu ludności Państwa, i, że w Izbach adwokackich nastąpić musi zamknięcie list adwokatów i aplikantów dla kandydatów narodowości żydowskiej, o ile liczebność przekracza wyżej omawianą normę. Ponadto uchwała zabrania członkom Związku Adwokatów Polskich podejmować się nieproporcjonalnie wielkiej liczby adwokatów Żydów.

W tym duchu zmienił swój statut Związek Lekarzy, do którego będą mogli należeć odtąd lekarze żydzi, to jest narodowości żydowskiej.

Związek Adwokatów Polskich zrzeszający prawników bez różnicy przekonań politycznych, wysunął wśród przyjętych uchwał na czoło — zagadnienie stosunku Polaków właściwej przewagi wobec nieproporcjonalnie wielkiej liczby adwokatów Żydów.

Sprawa bójek w Przytyku przed sądem najwyższym w Warszawie

Sąd Najwyższy w Warszawie rozpatrywał 27 skarg kasacyjnych, wniesionych przez skazanych w procesie o zajęcia w Przytyku. Sąd uwzględnił osiem skarg i dwóch członków żydowskiego zupełnie lub częściowo uchylając wyrok sądu Apelacyjnego. Wśród uwzględnionych skarg znajdują się zabójcy sp. Wiesniaka — Szluzak Leski i Luszcza Kir-

WYPADKI PIERWSZO-MAJOWE

Spokojny naogół przebieg pochodów socjalistycznych w dniu 1-go maja, jak donosiliśmy, został zakłócony zajściami w dzielnicach żydowskich, gdzie strzelano do uczestników pochodu żydowskiego «Bundu». Ofiarami tych strzałów padło kilka osób rannych i jedna zabita. Obecnie aresztowano czterech studentów uniwersytetu, podejrzanych o brańie bezpośredniego udziału. Prasa podaje, iż są oni członkami nielegalnej organizacji narodowo-radikalnej, o charakterze skrajnie antysemitkim. W mieszkaniu jednego z aresztowanych policja znalazła skład materiałów wybuchowych i petardy.

Rewolucja komunistyczna w Albanii

WYBUCH
Tirana, 16. — Albańska obsługa prasowa informuje, że ubiegłej nocy rewolucjoniści pod dowództwem byłego ministra Ethemto, [poprzeczali linie telegraficzne i usilowali zająć miasto. Rząd natychmiast przystąpił do energicznej akcji stłumienia rewolucji.

WOJSKA RZĄDOWE
Zagrożonej części miasta pospieszyły z natychmiastową pomocą wojska rządowe. Opró rewolucjonistów do tego stopnia był słaby, że rządowcy nie napotkali większych trudności w opanowaniu położenia.

Wojska wiernie rządowi wkroczyły do prowincji Argyrokastru, którą natychmiast oczyszili z elementów rewolucyjnych. Wiele dowodów przemawia za faktem, że rewolucję wywołali komuniści.

W innych prowincjach panuje niezamącony spokój.

REWOLUCJONIŚCI COFAJĄ SIĘ

Wojska rządowe wysłane z Valona, stoczyły potyczkę z rewolucjonistami, którzy pod przeważającymi siłami byli zmuszeni cofnąć się. Walka odbyła się na drodze prowadzącej z Valona do Tepepeni.

Rząd z całą stanowczością sięga rewolucjonistów.

KOMENTARZE ZAGRANICY

Belgrad, 17. — W kołach politycznych przeważa mniemanie, że rewolucja albańska nie była wywołana ani przeciw królowi Zogu, ani przeciw wpływom włoskim na bieg wypadków w kraju, ale przeciw wewnętrzny rządowi kraju, których wyrazem jest Mussa Yuka.

Krwawe walki w Hiszpanii

KWESTIA INTERWENCJI W WOJNIE HISPANIEKIEJ
interwencji państw zagranicznych w wojnie hiszpańskiej.

Geneva, 20. — Komunistyczny rząd Hiszpanii wniosł prośbę do Ligi Narodów, by na sesji Ligi dnia 24-go b. m. wpisano do porządku dziennego punkt o

prośbę, wysłaną telegraficznie, podpisał minister spraw zagranicznych, p. Giral.

O ZAWIESZENIE BRONI
Paryż, 20. — Rząd francuski

popiera poczyna Anglii, mające na celu zawieszenie broni między stronami walczącymi w Hiszpanii.

ORDER ZASŁUGI

Salamanka, 20. — Generał sztab wojskowy gen. Franco dekorował orderem Zasługi dzielną eskadrę samolotów...

BILBAO BLISKIE UPADKU

Paryż, 20. — Delegacja basków, bawiąca w Paryżu informuje, że prezydent Aguirre wysłał do komitetu nieinterwencji w Londynie ultimatum...

CZY JUŻ JESTEŚ WYBORCĄ?

Jeśli nie, zrób to czym prędzej, bo możesz kiedyś żałować...

Z Brazylii

Propaganda Brazylii zagranicą

Z Rio sygnalizują, że wydział obsługi prasowej przy Ministerstwie Spraw Zagranicznych...

Powiększenie floty handlowej

Z Rio donoszą, że admirał Graça Araña ogłosił wobec Rady Ligi Narodów...

Walka z analfabetyzmem

Narodowa Krućjata Wychowania postawiła sobie za cel toczenie walki z analfabetyzmem...

Paraná

Otwarto nową szkołę

Korespondent nasz z Teresina pisze nam: Donoszę, że od kilku tygodni objął nas na kolonii Saltilho...

Powiesił się z tęsknoty

W Ponta Grossa na narożniku ulic Pitangu i Julia Wanderley w małym sklepiku prowadził handel...

Człowiek, który połyka szkołę

W Paranágu wielką sensacją wywołują występy niejakiego Manoela Lopes de Oliviera...

Z życia i pracy Polaków w SÃO FELICIANO (Rio Grande do Sul)

Rok ubiegły

1936 dla kolonistów w tutejszych okolicach nie zupełnie był rokiem pomyślnym.

Urodzaje

na zboża zimowego siewu jak: pszenica, żyto, jęczmień, alpieta i t. p.

Szablaki (fejão) wcześniejszego sadzenia na niższych uległy zupełnemu zniszczeniu przez powódź...

Ceny na produkta kolonialne

Nie na wszystkie produkta rolnicze są ceny zadawalniające; a że tak jest w rzeczy wistosci...

Jaka i od kogo

mamy pomoc? Kościółki pobudowaliśmy, parafia i księżę utrzymujemy sami...

zaczęli je kłaść do ust i znić, po pewnej chwili, poknął szkło.

Wystawa Rolnicza w Mallele odłożona

Preфекt Mallele, p. Bronisław Wroński powiadamia nas, że Wystawa Rolniczo-Przemysłowa...

KURYTYBA

Rozporządzenia szkolne

Główny dyrektor Nauczania, p. Gaspar Veloso, wydał rozporządzenie, w którym nakazuje...

Niebezpieczna wariacja została umieszczona w szpitalu

Od kilku tygodni po ulicach Kurytyby błąkała się obłąkana kobieta, Helena...

Bugry w Kurytybie

Do Kurytyby przybyła delegacja Indian z Areia Branca z za Guarapuavy...

go powiatu kilku (trzem czy czterem w liniach) nauczycielom zobowiązał się płacić 1008000 zapomogi miesięcznej.

Łatwo możemy sobie wyobrazić jak marnie by żyli i wyglądali nasi nauczyciele...

Ziemię nasze

bezustannie od pół wieku prawie uprawiane a niczym nie wzmiancane, są już nie tylko stare ale i coraz stają się słabsze.

W niedzielę dnia 2-go maja b. r. w Towarzystwie Postęp... na Sedach (w miasteczku) odbył się obchód...

Obchód majowy

W niedzielę dnia 2-go maja b. r. w Towarzystwie Postęp... na Sedach (w miasteczku) odbył się obchód...

Wszystkie przemowy były przepłacone pięknym śpiewem z deklaracjami...

São Paulo

Strajk robotników w S. Paulo Z São Paulo donoszą, że do pokojowego strajku robotników w fabryce włókienniczej z Cambury...

Przyjazd rolników

Na pokładzie statku Itaqueraby przybyło do Santos 111 emigrantów, którzy zaczęli się do pracy...

Żydowski Geszeft

Zarząd Związku Polsko-Katolickiego M. B. Częstochowskiej w São Paulo mocno podkreśla...

Czyż już tak mało jest tych z ul. Tibiriga, że aż trzeba się podszwad pod powagę Związku Polsko-Katolickiego?

Rio Grande do Sul

Gubernator Rio Grande do Sul popiera kandydaturę Armando de Salles Oliveiry

NOWA POWIEŚĆ!

Pożary i Zgliszczza

Marii Rodziewiczówny

Autorki, która na kartach swoich utworów głosi zamilowanie do pracy, w czytelniku budzi entuzjazm...

przy zamknięciu kongresu nie wspominał o jego manifestach.

W Rio de Janeiro wskutek tego pojęty krząć pogłoski, że między Partią Konstytucyjną i Partią republikańską...

Tu i tam z Brazylii

W Ministerstwie Wojny podpisano dekret o nominacji pułkownika Heitor Augusto Borges...

Ministerstwo Wojny zwróciło się do Stanu Espirito Santo o wyznaczenie do dyspozycji rządu...

General Góes Monteiro wyjechał do Santa Maria.

W najbliższych dniach do Belo Horizonte wyjedzie Armando de Salles Oliveira...

Dystrykt Federalny liczy 89.347 wyborców.

Ostatnie wiadomości

LITEWSKIE PROWOKACJE

Jak daleko idą litewskie prowokacje, świadczy fakt, podany do wiadomości przez «Dzień Polski»...

P. PREZYDENT R. P. KAWALEREM ORDERU JÓŻEFA I SŁOWIAŃSKIEGO

Posel jugosłowiański w Warszawie p. Grisogodo wręczył p. Prezydentowi Mościckiemu...

Z POSIEDZENIA SEJMU GDAŃSKIEGO

Na posiedzeniu Sejmu Gdańskiego w dniu 6-go maja b. r. przyjęto ustawę...

MULAT W ARMII POLSKIEJ

Dość wielką sensacją wywołało zgłoszenie się do służby woj-

skowej w Wilnie w jednym z miejscowych pułków rekrutarmurzyzna...

Jeśli on synem emigrantki polskiej, osiadłej na wyspach Kanaryjskich...

ISKIERKI

W Niemczech, w miejscowości Heiligenstadt tajna policja samkneja Male Seminarium...

Specjalny Trybunał Wojskowy w Portugalii skazał w Lizbonie 11 komunistów...

Na pograniczu północnych Indji zbuntowany faktir Ipi ustawicznie napada na wojska angielskie...

Niemcy kończą już budowę nowego sterowca L-130.

Pijany zaprzął się sam do wozu

Mielczarek Stanisław, jeden z najmłodszych gospodarzy wsi Mokreko urządził ze swej osoby niecodzienne widowisko...

Zawiadomienie

Zarząd Tow. im. Tad. Kościuski-Zgoda donosi swoim członkom, że dentysta dr Jan Skalski...

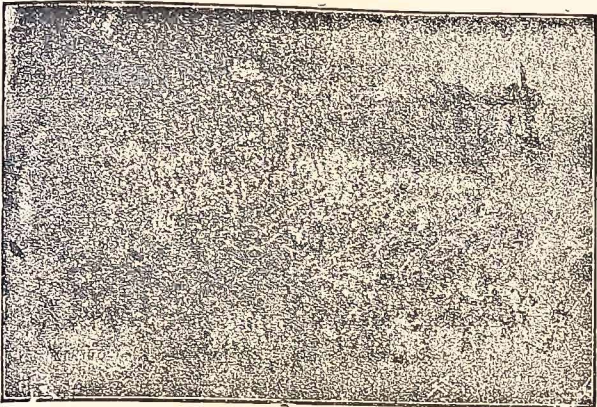
Wielka festa!

Najlepszego piwa „BOCK” w sobotę t. j. 22 maja w PARKU GRACIOSA (Juveve).

MŁYŃ do sprzedania

O dużej silie wodnej o trzech kołach szwedzkiej automatycznie pracujących, zainstalowany w instalacji elektrycznej...

Companhia de Terras do Norte Paraná

Pzenica w Londrinie
Stacja kolejowa w Londrinie
ORLE

Druga Rezerwa Polska na ziemiach Komp. angielskiej Północnej Parany.

Zapełniona w całości pierwszą rezerwą zwaną Warta, Kompanja zarezerwowała drugi obszar pod nazwą Orle, dla kolonizacji polskiej.

Orle leży w odległości 14 kilim. od Rolandji, miasta nowego i stacji kolejowej i 8 kilim. od Arapongas także przyszłej stacji kolejowej, połączone z pysznymi drogami samochodowymi.

Orle leży w dorzeczu rzeki Pirapó, na wysokości 600 do 700 m. ponad poziom morza. Ziemia pierwszorządna, z dobrą wodą, o wielkiej wydajności: kawy, bawełny, ryżu, kukurydzy, drzew owocowych etc. Teren falisty, zalesiony gatunkami drzew jak: peroba, caabruva, pau d'alto, cedr, palmito i wieloma innymi świadczącymi o urodzajności ziemi.

ORLE leżące tak wysoko i nie posiadając bagien, nie może mieć malarji.

Loty od 5 akków w zwykłym po cenie 500\$000 za akker gotówką lub czteroletnie spłaty z 8 proc. rocznie od pozostałego kapitału.

Blizkich informacji udzielają:

COMPANHIA DE TERRAS NORTE DO PARANÁ
S. Paulo, rua 8 de Dezembro 48, caixa postal 2771.

LONDRINA. Dyrekcja tejże Kompanji.

CAMBARA: Parana - Ignacy Szankowski, główny agent tutejszej z ORLEM Kolonizacji polskiej, który wydaje bilety darmowe z Cambará aż na Orle.

Zapraszamy wszystkich zwiadzić nasze Kolonie, bez obowiązku kupna z powrotem biletem darmowym!

Casa de Saude „São Francisco“

DOM ZDROWIA - KLINIKA PRYWATNA

DR. JORGE MEYER FILHO

Rua São Francisco N. 165 - Curitiba - Telefon 1048

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach zastawianie sztucznego pneumatora X przy osobach cierpiących na płuca. - Nowoczesny aparat Roentgena - Diatermia. - Sztuczne promienie ultra-fioletowe, słoneczne, Zyskopia i t. d. - Przyjmuje od godz. 10-tej do 11 i pół i od 1-5

**TYTUŁ WYBORCZY,
to dokument obywatela**

W całej Paranie mówi się dzisiaj tylko o sprawach wyborczych. Zawsze to należało do Komitetu Organizacyjnemu Wyborców, z siedzibą w Kurutybie, który postawił sobie za zadanie powołanie do urny wyborczej jak najwięcej wyborców polskiego pochodzenia, ażeby w ten sposób Koloria Polska mogła mieć posłuch u władz rządowych Stanu.

Nie ma kolonii, w której by nie zainteresowane się akcją wyborczą. Wszyscy przyrzekli swą współpracę. Jest to dowodem, że myśl zorganizowania politycznego wychodziła dojrzała dostatecznie i trzeba ją wprowadzić w czyn. Tym się właśnie zajmował Komitet i prae jego szybko postępując naprędo.

Każdy więc powinien postarać się o swój tytuł wyborczy. Wielu zapewne zapyta się, a czy już tak konkretnie jest posiadanie tego tytułu?

Taki i to w wielu względów.

Nowa konstytucja Brazylii przewiduje w jednym ze swych paragrafów, że wszelkie urzędy państwowe mogą być sprawowane tylko przez obywateli, którzy są wyborcami.

Dla nie posiadających tytułu wyborczego droga do jakiegokolwiek godności jest zamknięta. Bardzo zresztą słusznie, bo jakże by to wyglądało, gdyby ludzie stojący na czele, pierwsi nie spełnili swego obowiązku obywatelskiego.

Tytuł wyborczy również służy za dowód osobisty. W ilu to wypadkach trzeba udowodnić swoją tożsamość, a często to przychodzi, gdy się nie ma odpowiedniego dokumentu. W takim razie może zawsze posłużyć tytuł wyborczy. Tym się tłumaczy, że obecnie nie jest więcej wymagań w wyrobieniu go. Ale ten wysiłek potem stożkrotnie się opłaci.

Tak samo może się zdarzyć, iż potrzebna jest metryka urodzenia do przeprowadzenia jakiej formalności. Ale jest się w innym stanie, a metryki nie wylęgnięto zaraz u notariusza, lub też zagubiła się. Cóż więc robić? Miał zawsze swój tytuł wyborczy, bo on w wielu okolicznościach pozyski i za metrykę, bez kosztów i kłopotu.

Jednakże nie dla powyższych czynów powinno się mieć tytuł wybor-

czy. To są rzeczy drugorzędne. Głównym celem jego posiadania to jest, że się ma prawo głosowania przy wyborach na prezydenta Brazylii, gubernatorów Stanów i deputowanych tak federalnych jak i stanowych.

Wspominałem powyżej, że dążymy do uświadomienia politycznego Ko-

**Bronisław Ostoja Roguski
Adwokat**

Sprawy cywilne i handlowe. Rekwizycja wojskowa. Registracja dyplomów, marek fabrycznych i patentów.
W korespondencji z adwokatami z São Paulo, Kurutyby i Florianopolis.
Adres: Rua Gago Continho 28 - Rio de Janeiro.

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. - Klinika ogólna.
Leczy specjalnie choroby w skórne, w neryczne, pęcherza i włośń.
Klinika dla dzieci. - Leczy zylaki oraz rany na nogach bez operacji.
Konsultorium: Nad apteką Avenida-przy Aven. João Pessoa 68. Przyjmuje od 10 do 12-tej i od godz. 4-ej do 6-ej
Telefon 8-7-5
Rez. Rua Commendador Araujo 970
Telefon 424.

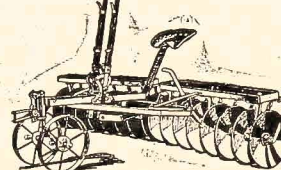
CASA CESAR SCHULZ
de NATEL & KRUEGER

Curityba
Rua Barão Serro Azul 66-72
Fone 21.
BACNOŻC! UWAGA!
Nowy i duży wybór książek do nabożeństwa w różnych oprawach i cenach.
Obrazy religijne wszelkich rozmiarów. Różnice, Szkaplerze, Medaliki, Obrázky do książek do nabożeństwa, Liehtarze, Krzyże i figury do kaplic kościelnych i domowych, papiery jedwabne i inne rozmaitego koloru oraz do oprawy książek i t. d. Tabliczki, zeszyty szkolne, otówki kolorowe, farby do malowania, piórnik, cykle i t. d.
Korzystajcie z okazji!
Wielka sprzedaż po cenach niższych.
Drukarnia, Introligatornia i Fabryka Pieczęć gumowych oraz metalowych.

Janina Farmaniak
Schmidtlinger
Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio.
Rua Paula Gomes 218.
Mówi się po polsku.

**Brony Płytkowe
Wywrotkowe
„International” DO UPRAWIANIA ROLI**

**International Harvester
Export Company**
Przedstawiciel na Parane
N. Barberi & Cia.
Rua Riachuelo 239-Telefon 1886

**Dra
Regina Kleemann**
Lekarz - Dentysta
Dyplomowana
przez Uniwersytet Parański.
Wykonuje wszelkie roboty w zakresie swej specjalności najnowszych metod i najnowszymi aparatami.
Ceny dostępne wszystkim.
Konsultorium:
Praça Tiradentes Nr. 401.
nad Apteką Tiradentes.

Apteka Tiradentes
Aptekars
Kuno Kleemann
Jedyna
POLSKA APTEKA
w Kurutybie
Największa
i najtańsza
w Stanie Parana
Curityba
Praça Tiradentes Nr. 398
Telefon 1054.

**BALSAMO
SIA HELENA**
Infallivel contra dores
leczy reumatyzm, bóle w piersiach, ból zębów, uszu, nęwralgie, kolki, świeże rany i t. p.
Lekarstwa używa się przez nacieranie.
Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

lonii Polskiej, do stworzenia siły wyborczej za pomocą wyborców polskiego pochodzenia, ażeby liczone się z nami wtedy, gdy zabierzemy głos w sprawach dotyczących naszych interesów. Bo dopiero wtenczas kiedy wszyscy stawimy się pełnymi obywatelami z prawem głosu, możemy spodziewać się, iż los nasz się polepszy i będziemy mogli spokojnie patrzeć w naszą przyszłość i rozwój Kolorii Polskiej w Brazylii.
Wincenty Flenik.

POLSKA

**NA MIĘDZYNARODOWEJ
WYSTAWIE W PARYŻU**

W Pawilonie Polskim znajdują pomieszczenia okazy reprezentujące sztukę ludową, turystykę, udrowska polska, jedwabnictwo i t. p.
Oddzielnie skrzydło pawilonu zajmie dział Muzeum Przemysłu i Techniki, zawierający eksponaty o charakterze dydaktycznym. Będzie tu przedstawiona działalność naukową p. Prezydenta Prof. Mościńskiego. W międzynarodowym Pawilonie będą umieszczone okazy polskiej grafiki użytkowej, wartościowych druków, architektury i budownictwa. Na środku sali będzie umieszczony polski samolot turystyczny R. W. D. 13. Na samolocie tego typu przeleciał nad Atlantykiem Południowym do Brazylii mjr. Skarżyński.

Z ciekawych eksponatów w dziedzinie kolejnictwa Polska wystawiła lokomotywę najnowszej konstrukcji o kształtach aerodynamicznych oraz specjalne wagony pociągu turystycznego.

Pewnego rodzaju dopełnieniem naszego działu wystawy będzie szeregiem imprez artystycznych i koncertów z udziałem najwybitniejszych polskich artystów, jak Paderewski, Klepura, Bartowska-Turska, dyrygenta Rodzińskiego i innych.

**TRADNIE JEST
ZARAŻLIWI**

Wiele osób boi się trądu w sposób wprost paniczny. Obawa ta pochodzi z przesądów zakorzenionych jeszcze z czasów średniowiecznych. Obawo z czasów ówczesnych osób chorych na trąd no się wówczas osób chorych i osob- gorzej od złumu lub cholery i osob-

zassadnione. Trąd przenosi się z ludzi chorych na zdrowych tylko w warunkach zupełnie wyjątkowych. Niejednokrotnie osoby chore mogą ze zdrowymi żyć i mieszkac razem przez wiele lat, nie zarażając się zupełnie tą chorobą. Bardzo być może, iż trąd był groźny dla ludzi, żyjących w prymitywnych warunkach higienicznych średniowiecza. Wśród biedaków zmuszonych mieszkac po kilka osób w jednym pokoju, gdy chora matka wypta w jednym łóżku ze zdrowym dziećmi, przy stałym kontakcie osób chorych ze zdrowym otoczeniem, przy braku czystości, czystej bielizny, czystych naczyń, przy braku ciepłej wody i mydła - w tych prymitywnych warunkach higieny szerzył się mogą wszelkie choroby, a również i trąd. W naszych jednak warunkach jest trąd chorobą niezaraźliwą. Ciepła woda i mydło są najlepszą szczepionką przeciw tej chorobie.
Trzeba jednak jeszcze wiele lat na-

Wiadomości z całego świata

ile prawdziwych Stradivariorów istnieje na świecie?

Wioskie miasto Cremona obchodzić będzie w tym roku 200 rocznicę śmierci słynnego konstruktora skrzypiec, Antonio Stradivari, którą to uroczystość uświetni szereg niezwykle atrakcyjnych.
Z tej okazji urządzone będą w Cremonie konkurs instrumentów muzycznych, który wykaże ile właściwie istnieje na całym świecie skrzypiec konstrukcji wielkiego Stradivari. Komitet organizacyjny uroczystości w Cremonie zebrał kompetentnych członków jury, dla kwalifikowania i sprawdzania tych skrzypiec, które przedstawione będą do egzaminu. Odąd wszelkie wątpliwości co do autentyczności danego instrumentu przesłana istnieć, gdyż w Cremonie położy swoją pieczęć i wyda świadectwo stwierdzające prawdziwość skrzypiec konstrukcji Stradivariusa.
Orzeczenie jury w Cremonie będzie nieodwołalne, a konieczność tej akcji staje się z każdym rokiem bardziej aktualna, gdyż na całym świecie, a szczególnie we Włoszech, wzrasta co roku liczba rzekomo oryginalnych skrzypiec „Stradivari”, która wkrótce osiągnęłaby niewiarygodną cyfrę. Po orzeczeniu jury zostanie opublikowa-

na szczegółowa lista autentycznych Stradivariorów, z wyszczególnieniem w czym znajdują się rąka.

Za co mają wyjechać?
Reichsanzeiger ogłosił listę 41 osób, którym odebrano obywatelstwo niemieckie. Na liście tej widnieją między innymi były poseł socjal-demokratyczny Artur Crispin, znany komunistka Ludwik Renn, profesor Hugo Sinnelner i inni. Majątek osób pozabawionych obywatelstwa ulegnie konfiskacie. Osoby przebywające jeszcze w Niemczech winny w przeciągu 8-ch dni opuścić granicę Rzeszy.

Dwóch arystokratów angielskich przemysłowików armat do Hiszpanii

Londyński Sunday-Dispatch ogłasza artykuł markiza Donnegall, w którym donosi on, że dwóch wesołych arystokratów angielskich, będących synami lordów, zajmują się przemycaniem armat do Hiszpanii. Markiz Donnegall śledził obu tych paników począwszy od Paryża aż do Finlandii, skąd broń została zakupiona i sła-dowana na okręt. Obaj arystokraci nie ukrywają, że każdy z nich zarobił na tym transporcie po 50 tysięcy funtów szterlingów, co jest obrzydliwą sumą.

GDYNIA - AMERYKA

LINIE ŻEGLUGOWE S. A.
LINIA POŁUDNIOWO-AMERYKAŃSKA
 Reprezentanci na Brazylię: **Lampert & Holt Line**
 Rio de Janeiro.
 Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywa się regularnie polskimi okrętami pośpiesznymi:

»Pułaski« i »Kościuszko«

Rozkład jazdy jest następujący: **Z Polski do Ameryki Południowej:**
 s/s »Pułaski« s/s »Kościuszko«

	»KOŚCIUSZKO«	»PUŁASKI«	»PUŁASKI«
Odjazd z Gdyni dnia	22-5-37	12-6-37	14-8-37
Przyjazd do Kiel-Holtenau	23-5-37	13-6-37	15-8-37
Przyjazd do Rio dnia	24-5-37	1-7-37	2-9-37
Przyjazd do Santos		2-7-37	3-9-37
Rio Grande do Sul		4-7-37	5-9-37
Przyj. do Montevideo		5-7-37	6-9-37
Przyj. do B. Aires		6-7-37	7-9-37

Odjazd do Gdyni:

	»KOŚCIUSZKO«	»PUŁASKI«	»PUŁASKI«
Odjazd z B. Aires	23-5-37	11-7-37	12-9-37
Przyjazd do Santos	1-6-37	15-7-37	16-9-37
Przyjazd do Rio	2-6-37	16-7-37	17-9-37
Przyjazd do Victorii	3-6-37	17-7-37	18-9-37
Przyjazd do Boulogne	20-6-37	2-8-37	4-10-37
Przyjazd do Kiel	21-6-37	4-8-37	6-10-37
Przyjazd do Gdyni	22-6-37	5-8-37	7-10-37

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski i do Polski uskuteczniła:
Oddział Syndykatu Emigracyjnego w Warszawie.
Agencja Poloneza de Viagens
 Avenida Rio Branco, 19. Rio de Janeiro.
Agencja Poloneza de Viagens
 rua Libero Baduró, 561. 2-a sobreloja, telefon 2-3851. — São Paulo.
 Oraz agencja:
 Firma »PARANPOL« (Emiliano & Masorek) Kurytyba,
 Praça Cel. Eness, 48. Caixa Postal, 111. Tel. 1761.
 L. Wilkozyński, rua 7 de Setembro 837, C. Postal 166 — Porto Alegre.

Sklep Artykułów Spożywczych Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.
SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE
Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
PRACA CORONEL ENEAS 30, RÓG SÃO FRANCISCO 57
 obok Igreja da Ordem — C U R Y T Y B A

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszają się w »LUDZIE«

Dr. J. Aleksander
Doorowolski
 Konsultorium: **Plac Tiradentes Nr. 322** (Kurytyba) tuż obok fabryki czekolady Baskala.
 Klinika ogólna, chirurgia; Leczenie złamań kości. Leczenie żylaków i hemoroidów.
 Własne laboratorium analizy moczu, krwi, sily i t. p. Mikroskopia.
 Godziny przyjęć od 10-12 rano 15-19 wieczorem.

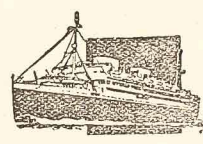
Dr. Dante Romanó
AKUSZER - OPERATOR
 Profesor, Operator Uniwersytetu
 Były asystent szpitali berlińskich.
 Leczy syfilis, drogi moczowe; dlaternia.
Klinika dla Panien.
 Leczy sztucznymi promieniami słonecznymi ultrafioletowymi.
 Konsultorium: Farmacia Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ej po południu.
Praca Tiradentes 554.
 Rezydencja:
Praca Senador Correia 4

Cheesz mieć smaczną kawę? Używaj
Café Cury
 Pali się kawę tylko pierwszej jakości sum'ennie i higienicznie. Inne mogą się równać z nasą, ale lepsze nie są.
Palenisko kawy:
Rua Command. Aranju 107
Telefon 1179 - Curyty

Potrzeba służącej
 Przyjmie się dobrą służącą do wszystkich robót domowych.
 Zgłosz. się do domu przy ulicy Carlos de Carvalho, 834.

PILNIKÓW PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI
ŻADAJCIE OD WASZYCH DOSTAWCÓW TYLKO TEJ MARKI
CAVALLINHO
FERNANDO ESSER & CIA. REMSCHEID-
GWARANTUJE ONA DOBRĄ JAKOŚĆ

Mala Real Ingleza

»ALMANZOBA« 29 maja
 do Rio, Madryta, Lissabon, Leixões (via Lissabon), Vigo, Cherbourg Southampton.
Do Montevideo i Buenos Aires:
 H. Princess 25 maja
 Alcantara 29
 H. Brigade 8 czerwca
 Arlanza 15
Z Santos do Europy:
 Almansora 29 maja
 H. Chlefaín 31
 Alcantara 7 czerwca
 H. Princess 14
 Sprzedaje się szklary 3-ciej klasy do Europy: jak do **Polski**, Lotwy, Irlandii, Czechosłowacji, Jugosławii, Austrii, Rumunii, i Bessarabii.
 Na podstawie porozumienia istniejącego między rządami Polski i Anglii, pasażerowie-emigranci z Polski posiadający karty wezwania »prepaid« (chamadas) T-wa Royal Mail Lines, mają zapewnione takie same traktowanie i ułatwienia z jakich korzystają posiadacze »prepaidów« Linii Gdynia - Ameryka.
 Powyższe stosuje się zarówno do nabywców kart jak i do pasażerów w Polsce.
 Informacji udziela Agencja:
Cia. Marte
Rua 15 de Novembro 257 - 261, Caixa postal 220
Curytyba.

Jerzy Kossowski 35
SZYB S. Nr. 4.

— Pan się nie potrzebnie czule dotykały, panie inżynierze — zwrócił się doń bardzo uprzejmie Golmer. — Ja nie robię żadnych specjalnych tajemnic, tylko to są sprawy zupełnie prywatne, pana Straubego i moje.
 — Więc może pan zajdzie do mnie popołudniu, to sprawę ubijemy, dobrze? — zaproponował Straube.
 — Jeżeli pan dyrektor pozwoli, to jacyś wolni nie dziś i nie jutro, tylko za jakieś parę tygodni. Narazie, aby pan był spokojny jestem gotów dać panu na miesiąc zobowiązanie, odstępując panu prawo pierwszeństwa dzierżawy terenu, dobrze?
 — Dobrze, wierzę panu — wyciągnął rękę Straube.
 Golmer uścisnął mocno podaną rękę, ale nie mógł powstrzymać się od uwagi:
 — Co do mnie sprawę uważam za załatwioną i cieszy mnie, że mi pan wierzy, mam jednak wrażenie, że musiał się pan parę razy dobrze sparzyć w życiu, bo zaczął pan ze mną rozmowę jak z bandytą.
 — No, aż tak znówu, to nie — zaprzeczył Straube, — ale muszę przyznać, że byłem przekonany, iż jest to kombinacja, która mnie będzie wiele kosztowała.
 — No, jeszcze w tej chwili pan nie wie, co to pana będzie kosztowało.
 Straube wybuluszył na Golmera swoje wypukłe oczy, a potem spojrzął na Wieraszkę:
 — Mówił pan przed chwilą, że sprawa już załatwiona!
 — Właściwie, to tak.
 — A teraz znówu straszysz mnie, pan tak, że naprawdę mam obawę, że może to będzie kosztowało.

Golmer stał w progu baraku dopóki samochód nie ruszył, a Straube i Wieraszko patrzyli na ruch, panujący dookoła szybu. Maszyna parowa sapała równomiernie, wyrzucając w nieomylne równym takcie, słupki białej pary, swider uderzał wściekle w podziemną skałę, tak, że cała wieża drgała w posadach, a kuźnik dobiegało kucie na frasy młoty, jakby odgłos młotki, a dwa ciężarowe samochody ładowały resztki rusztowań, by oczyścić plac ogrodzonej kopalni.
 — Co pan dalszaj taki milczący — panie inżynierze? — spytał Straube Wieraszkę, kiedy już znalazł się na zosi.
 A kiedy Wieraszko nieodpowiadał, grubas usiadł bokiem i zwrócił się doń poufale:
 — Czy pan nie uważa, że ten Golmer to jakiś dziwny człowiek? Co on ma za interes w tem, że kupił tę parcelę?
 — Chce zarobić.
 — Dobrze, ale on zapłacił dwa tysiące dolarów, a za dzierżawę nie dostanie więcej jak tyśiąc złotych rocznie.
 — Może, a brutto?
 — Na brutto tak mógłby zarobić, gdyby stanął dobry szyb, a jeśli może teren wydzierżawił, to ja nie mam zamiaru szybu budować.
 — Nie należy się zarzekać. Nic nie wiadomo, co jeszcze może być — rzekł Wieraszko.
 — Więc pan przypuszcza, że wzięcie może tam być konieczne?
 — Może nie konieczne, ale bardzo korzystne. To możliwe.
 — I na to pewnie liczy Golmer. Aha, a nie przypuszcza pan, że on będzie podbił cenę przez to, że ma Rosenów, którzy chcą też wydzierżawić?
 — Możliwe, ale to na niego nie wygląda. Gdyby tylko o to szło, i by już powiedział. Nie. On pewnie chce na nowy szyb i brutto.

Wieraszko wysiadł przed poręczą, by wystać jakieś pline depesze, ale zatrzymał go jeszcze przez chwilę Straube:
 — Zgłasza się do mnie niejaki Brauner, proponuje bardzo mało dwuletni rury.
 — Kazałem mu się zgłosić do pana.
 — Dobrze, odeślę go do Malinowskiego.
 — Nie, nie. Ja kazałem mu się zgłosić do pana, bo on ma także jakieś stare komplety świderów.
 — Szczerze powiem, — skrzywił się Wieraszko, — że wolalibyśmy nie mieć do czynienia z tym szachrajem. Te rury pewno są kradzione, a ten komplet świderów także nie ma wart... To bardzo niepewny ołowitek.
 — Kiedy widzi pan, ja tak jakos zaplątałem się, że mu już przyrzekłem, że weźmiemy od niego te rury. Wyświadczył mi pewną przysługę, więc w nagrodę za to...
 — Ach, to on panu dobił, że Golmer kupił parcelę od Nowaka!
 — Tak.
 — No, to pogadam z nim. Zobaczymy. Trzeba się jednak zastanowić, że jeśli rury nie będą do użytku, to nie dostanie pieniędzy, i niech sobie zabiera swój towar.
 — Kiedy ja mu już dałem za ileżką — drapał się po brodzie Straube. — Nie wielką, ale dałem.
 Wieraszko wzruszył znówu po swoim wie ramionami i uchylił kapelusza. Wszedł na poręcz, a Straube pojechał do domu. Nie patrzył na przechodniów, mimo, że bardzo wielu edelmowało kapelusze na widok milionera, bo był zły. Bardzo nie lubił, gdy go kto nadgrywał. Nie był z natury skąpy, placił swoich ludzi dobrze, ale czuł się pokrzywdzony, gdy zapłacił za cokolwiek bądź więcej, niż należało. A już wesołszy był, kiedy go ktoś oszukiwał. Tu

zyskał po rozmowie z Wieraszką wrażenie, że Brauner nadgrywał go: Zamiast zażądać tyle a tyle za doniesienie kto kupił parcelę Nowaka, zażądał przyrzeczenia, że Straube wpłynę na administrację, by od niego kupił stare rury. I Straube, zabymyptyzowany sprawą terenu po Rosenach, dał się nabrać nawet na zaliczek i to znaczną sumą. Żeby więc jej teraz nie stracił, musiał właściwie rury kupić i — Sapał gwałtownie i za miastem zaczął skręcić do domu. Miał wprawdzie jeszcze jechać na Polok, ale odechciało mu się. W domu usiadł przy głośniku i począł szukać jakieś interesującej stacji. Nie miał jednak szóstki, bo wszędzie trafiał tylko na muzykę płyt gramofonowych, albo jakieś nudne odczyty. Spojrzął na zegarek i pomyślał, że ma jeszcze pół godziny czasu do komunikatu z Berlina. Nastawił więc aparat na Berlin i słuchał jakiegoś jazz bandu przechadzał się po wielkim salonie, rozmyślając nad swoimi sprawami.
 Gdy muzyka umilkła odezwał się głos speakera, zapowiadający komunikat gieldowy. Straube usiadł przy stole i począł notować na bloku interesujące cyfry. Pisał bardzo nerwowo i sapał coraz głośniej. Były to wiadomości denerwujące, a nawet irytujące, bo kłót pod nowym obem po niemiecku. W pewnej chwili otworzyły się z trzaskiem drzwi i weszła Julia.
 — Dobry wieczór papo! — powitała go głośno i wesoło!
 — Tss! — zgroził ją ojciec i nie odrywając się od notatnika pisał dalej.
 — Cóż takiego — zdziwiła się Julia.
 — Ojcho bądź — zachnął się Straube. — Ważny komunikat.
 Julia waruszyła ramionami i usiadła opodal, patrząc ze złośliwym uśmiechem na pliną psiącego ojca.
 (C. d. d.)